امام عسکری علیه السلام

جلوه بدیع انسان کامل

عزیزالله حسینی

بسم الله الرحمن الرحيم

امام عسکری علیه السلام جلوه بدیع انسان کامل

نویسنده:

عزیزالله حسینی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

امام عسکری علیه السلام جلوه بدیع انسان کامل

مشخصات کتاب

عزیزالله حسینی

اشاره

امامـان معصوم(ع) مظهر زیبـای ارزشـهای والاـی انسـانی و تجلی آیـات الهی در حیـات اجتماعی و سیاسـی خویشـند. صـفات متفاوت در اقیانوس وجودی آنان، چنان در یکدیگر پیوند خورده که جلوه ای بدیع، از انسان کامل را فراروی عاشقان فضیلت و پـاکی قرار داده است. شـبانگاهان میعـاد نیایشـها و خلوت خالصانه آنها با معبود هستی و روزهایشان، عرصه گسترده جهاد و نهراسـیدن از شبهای دیجور ستم است. دریای فضیلت اینان مجموعه ای از بیم و امید، ولایت و برائت، شوق و اندوه، خروش و بردبـاری، عبـادت و جهاد و زهـد و مسؤولیت پـذیری در مسایل مهم اجتماعی را به منصه ظهور می رسانـد. همه اینها در سایه لطـف الهی تحقـق می یابـد که همـواره جـامعه را از وجـود آنـان بهره منـد سـاخته است. پیشوای یـازدهم شـیعیان امـام حسـن عسـکری(ع) نیز بـا برخـورداری از چنین ویژگیهـایی در سـال ۲۳۲ هجری در مـدینه، شـهر پیـامبر(ص) دیـده به جهـان گشود. سوسن، مادر والا گهر ایشان و بانوی صاحب فضـیلت، نهایت تلاش خویش را در پرورش عزیز آسمانی خصالش به کار بست تا حجت حق را چنان که شایسـته است، در دامان خویش پرورش دهـد. شـکوه و عظمت این امام همام را احمد بن عبیدالله بن خاقان وزیر دربار عباسـی در عصـر معتمد، چنین ترسیم نموده است: «در شهر هیچ کس از علویان را همچون حسن بن علی بن محمـدبن الرضـا، نه دیـدم و نه شـناختم و در وقـار و سـکوت و عفـاف و بزرگواری و کرمش، در میان خانـدانش و نیز در نزد سلطان و تمام بنی هاشم همتایی چون او ندیدم. بنی هاشم او را بر

سالخوردگان و توانگران خویش مقـدم می دارند و بر فرماندهان و وزیران و دبیران و عوام الناس او را مقدم می کنند و درباره او از کسـی از بنی هـاشم و فرمانـدهان و دبیران و داوران و فقیهـان و دیگر مردمـان تحقیـق نکردم جز آنکه او را نزد آنـان در غایت شـکوه و ابهت و جایگاهی والا و گفتار نیکو یافتم و دیدم که وی را بر خاندان و مشایخش و دیگران مقدم می شـمارند و دشمن و دوست از او تمجید می کنند.»

شکوه و شجاعت در اسارت

۲۹ سال زندگی پربرکت امام حسن عسـکری(ع) را می توان به سه دوره تقسـیم کرد: ۱۳ سال نخست زندگی ایشان در مدینه سپری شد. ۱۰ سال دوره دوم در سامرا معطوف به قبل از امامت این بزرگوار است. دوره سوم حدود ۶ سال امامت آن حضرت را شامـل می شود. دوره امـامت حضـرت عسـکری(ع) همزمـان بـا قـدرت ظـاهری بنی عبـاس است؛ همان خلفایی که به تقلید هارون در نشان دادن نیروی خود بلنـدپروازیهایی داشـتند. رخـدادهایی که در عصـر آن حضـرت به وقوع پیوست، به نحو قابل توجهی از قـدرت عباسـیان کـاست، به گونه ای که موالی و ترکـان بر حکومت دست یافتنـد، امـا این مسـأله هیـچ گـاه فشـار، شکنجه و آزار نسبت به امام و یارانش را کاهش نـداد. متوکل در حالی امام را روانه زنـدان مخوف خویش ساخت، بی آنکه حتی سبب آن کار را برای دیگران بیان کند! عباسـیان همواره تلاش می کردند امام عسـکری(ع) را در دستگاه حکومت وارد کنند تا پیوسته مراقب او باشند و او را از پایگاههای خویش و از یاران و پیروانش دور

سازنـد، بنابراین، آن حضـرت نیز همانند پدر بزرگوارش ناچار شد در سامرا اقامت کند و زیر نظر باشد. سه سال از شـش سال دوران اقـامت امـام(ع)، در زنـدان سپری شـد. هر چنـد حضور اجباری امام حسن(ع) در محله «عسـکر» شـهر سامرا که شـهرت عسـکری را برایش به ارمغان آورد، نوعی زندان شـمرده می شود؛ اما طاغوتیان به این مقدار بسـنده نکردند و بارها حضرت را بـه زنـدانهای مخـوف افکندنـد. بی تردیـد، این زنـدانها نـتیجه مخـالفت آن بزرگـوار بـا چهـار خلیفه عباسـی (المسـتعین بـالله، المعتزبالله، المهتـدی بالله، المعتمـدبالله) بود؛ چنانکه مرحوم کلینی در همین خصوص می نویسد: امام عسـکری(ع) را نزد «علی بن نارمش» زنـدانی کردنـد. درباریان به او سـفارش کردند بر حضـرت سـخت بگیرد؛ ولی هنوز یک روز از زندانی شدن امام سپری نشده بود که وی چنان تحول یافت که از هیبت و عظمت امام چشم از زمین برنمی داشت. چندی بعد، المسـتعین، خلیفه عباسـی، تصـمیم گرفت حضـرت را به قتل برسانـد. لذا به سـعید دربان دسـتور داد امام(ع) را به سوی کوفه برده و در راه نابود سازد. این خبر میان شـیعیان منتشر شد و ضمن نامه ای حضرت را از این تصمیم آگاه ساختند. امام در پاسخ آنان چنین نوشت: من از خدا خواسـتم این طاغوت را تا سه روز دیگر از میان بردارد. دعای امام به اجابت رسـید و روز سوم ترکها المستعین را از خلافت برکنار کردنـد. ابوهاشم جعفری می گویـد: من همراه امام عسـکری(ع) در زندان مهتدی بودم. حضـرت به من فرمود: ابوهاشم، این طاغوت می خواهد امشب مرا به قتل برساند؛ اما عمر او در این شب، به

پایان خواهد رسید. او فرزندی ندارد؛ ولی خداوند به من فرزندی عنایت خواهد کرد. بامداد روز بعد، خلیفه توسط ترکان به قتل رسید، ناآگاهان با معتمد بیعت کردند و ما سالم ماندیم. وقتی «معتمد»، خلیفه عباسی، حضرت را همراه برادرش «جعفر» به زندان علی بن حزین فرستاد، پیوسته از حال وی می پرسید و علی بن حزین پاسخ می داد: روزها را به روزه و شبها را به عبادت می گذراند. معتمد روزی تصمیم گرفت امام(ع) را آزاد کند. علی بن حزین پیام معتمد را به حضرت ابلاغ کرد. حضرت از زندان بیرون آمد و منتظر ماند تا جعفر نیز به وی بپیوندد. علی بن حزین گفت: منتظر نمانید، تنها فرمان آزادی شما آمده است. امام فرمود: به معتمد بگو، من و جعفر با هم دستگیر شدیم و می دانی که اگر تنها برگردم، چه خواهد شد؟ این پیام سبب شد معتمد با آزادی جعفر نیز موافقت کند. صمیری می گوید: امام در حال بیرون رفتن این آیه را تلاوت فرمود: «اراده می کنند نور الهی را با دهانهاشان خاموش کنند، اما خداوند نورش را کامل می کند، هر چند کافران را ناخوشایند باشد.» (صف/۶۱) عبیدالله خاقان، وزیر معتمد عباسی با وجود تمام غروری که داشت، وقتی با حضرت عسکری ملاقات می کرد، به احترام آن حضرت برمی خاست و آن حضرت را بر مسند خود می نشانید. او همواره می گفت: در سامرا کسی را مانند آن حضرت ندیده ام. وی زاهدترین و داناترین مردم روزگار است. من پیوسته احوال آن حضرت را از مردم می پرسیدم. مردم را نسبت به او متواضع می

یافتم. می دیدم همه مردم به بزرگواری اش معترفند و دوستدار او می باشند. استاد شهید مطهری در مجموعه آثار خود، با اشاره به این مهم می نویسد: «وجود مقدس امام عسکری(ع) به جلالت و هیبت و رواء (حسن منظر) به اصطلاح، ممتاز بودند؛ یعنی اساساً عظمت و هیبت و جلالت در قیافه ایشان به نحوی بود که هر کس که ایشان را ملاقات می کرد، تحت تأثیر آن سیما قرار می گرفت قبل از اینکه سخن بگویند و او از علم ایشان چیزی بفهمد. وقتی سخن می گفتند، دریای مواجی شروع می کرد به سخن گفتن، دیگر تکلیفش روشن است.

امام یازدهم – منبع فیض و سرچشمه علم الهی

امام حسن عسکری(ع) با آنکه بیش از ۲۹ سال عمر نکرد، ولی در مدت شش سال امامت روحانی اسلامی، آثار مهمی از تفسیر قرآن و نشر احکام و بیان مسایل فقهی و جهت دادن به حرکت انقلابی شیعیانی که از راههای دور برای کسب فیض به محضر امام(ع) می رسیدند، بر جای گذاشت. در زمان امام یازدهم تعلیمات عالیه قرآنی و نشر احکام الهی و مناظرات کلامی جنبش علمی خاصی را تجدید کرد و فرهنگ شیعی – که تا آن زمان شناخته شده بود – در رشته های دیگر نیز مانند فلسفه و کلام باعث ظهور مردان بزرگی چون یعقوب بن اسحاق کندی، که خود معاصر امام حسن عسکری بود و تحت تعلیمات آن امام، گردید. در قدرت علمی امام(ع) که از سرچشمه زلال ولایت و اهل بیت عصمت مایه گرفته بود – نکته ها گفته اند. از جمله آنکه کندی (ابویوسف یعقوب بن اسحاق) فیلسوف عراقی که ابونصر فارابی شاگرد مکتب وی

بوده است، در زمان امام(ع) به زعم خود، پیرامون متناقضات قرآنی[به خیال خود]کتابی تـدوین کرد، امام عسـکری(ع) توسـط بعضـی از منسوبـان به حوزه علمی او، با او تماس گرفت و کوشـش وی را با شـکست روبرو کرد و کنـدی را قانع نمود که در اشـتباه بـوده است. کنـدی تـوبه کرد و اوراق خود را سوزانیـد و بعـدها از دوسـتداران و در صف پیروان آن حضـرت درآمـد. مواضع علمی امام عسکری(ع) در پاسخهای قاطع و استوار در مورد شبهه ها و افکار کفرآمیز و بیان کردن حق، با روش مناظره و گفتگوهـای موضوعی و مناقشه ها و بحثهای علمی، روز به روز شخصـیت آن حضـرت را بارزتر نشان می داد و مؤمنان را به شخصـیت مکتبی و فکری خود مجهز می نمود و از سویی پایـداری و ایسـتادگی آنـان را در برابر جریانهـای فکری خطرناک، تضـمین می نمود. امـام(ع) بیانـات علمی قابـل توجهی در خصوص خلق قرآن برای ابوهـاشم جعفری ایراد فرمود و نیز مطـالبی ارزشـمند در بـاب تفسیر قرآن از او نقـل شـده است. در دوران امـام عسـکری(ع) شـالوده نظـام مرجعیت تحکیم یافت و نقش دانشـمندان شـیعه، بدین اعتبار که آنان وکلا و نواب و سـفیران امام معصوم(ع) به شـمار می روند، برجسـتگی ویژه ای یافت و روایتهـای فراوانی از امـام عسـکری(ع) در خصوص نقش علمـای دینی در بین مردم منتشـر شـد که یکی از آنهـا همان روایت معروفی است که امام عسـکری(ع) از جد خویش امام صادق(ع) روایت کرده و در آن آمده است: «آنکه از فقیهان خویشتندار است و دین خویش را پاسدار و با هوی و هوس خود ستیزه کار و امر

مولای خویش را فرمانبردار، پس بر عوام است که از او تقلید کنند.» از همین رو دانشمندان هدایت یافته به نور اهل بیت(ع) امور امت را در دوران امام عهده دار شدند و با امام درباره مسایل دشواری که با آنها برخورد می کردند، نامه می نگاشتند و امام هم پاسخهایی به آنها می نوشت و نامه ها را به امضای خویش مهر می کرد. این نامه ها در نزد علما به «تواقیع» معروف شد و برخی از آنها از سوی امام عسکری(ع) شهرت خاصی کسب کردند. در این مجال، بد نیست به نام گروهی از یاران امام و راویان این بزرگوار نیز اشاره کنیم: - احمد بن اسحاق اشعری: وی نماینده و فرستاده مردم قم و از یاران خاص امام عسکری بوده است. - حسن بن شکیب مروزی: او دانشمند، متکلم و نویسنده چند کتاب بوده و در سمرقند سکنی داشته است. شیخ طوسی این مرد را در شمار یاران امام عسکری(ع) برشمرده است. - حفص بن عمروالعمری: شیخ طوسی او را از یاران امام عسکری محسوب داشته و از جانب امام درباره او توقیعی صادر شده که در آن آمده است: «از شهر بیرون مرو تا «عمری» را دیدار کنی خداوند به پاس رضای من از او، از وی راضی و خشنود باد. پس بر او سلام می کنی و او را می شناسی و او هم تو را می شناسد. او پاک و امین و پاکدامن است و به ما نزدیک. تمام چیزهایی که از نواحی (مختلف شهرها) به سوی ما آورده می شود، آخر کار بدو می رسد تا آن را

به سوی ما بفرستد.» این نامه بیانگر شیوه امام در تحکیم رهبری صالح در طایفه شیعه است تا مرجعیت را برای رسیدگی به امور شیعیان سرو سامان بخشد و این امر برای قرون بعدی، به مثابه سنتی حسنه درآید. - حمدان بن سلیمان (ابوسعید نیشابوری): شیخ طوسی او را جزو یاران امام عسکری جای داده است. او فردی ثقه و از نامداران شیعه بود. - علی بن جعفر همانی: وی بنا به تعبیر برخی، مردی فاضل و پسندیده و از وکلای امام هادی و امام عسکری بود. - محمد بن حسن صفار: وی از سران شیعه در قم و مردی بزرگوار بود که دهها کتاب تألیف کرد و در آنها احادیث اهل بیت(ع) را در مسایل مختلف حفظ نمود. بین او و امام عسکری نیز نامه هایی رد و بدل شده است. افرادی که نامشان ذکر شد، برخی از وکلا و نواب امام و کسانی بودند که ارکان نظام مرجعیت در میان امت، بدانها استحکام یافت. نظام مرجعیت به مثابه شیوه ای در حرکت سیاسی و راهی استوار برای دعوت به خدا و سازماندهی مکتبی برای جامعه، قلمداد می شود. همچنین، این نظام می تواند به وقت بازگشت حکومت به دست اهل آن، نظامی سیاسی برای امت باشد.

امام و تمهیدات یک رخداد شگرف

سخنان ائمه پیشین و نصوص فراوان و پیاپی، به آمدن مهدی (ع) بشارت می داد - در این موارد، روایات متواتر و صحیح از رسول اکرم (ص) در دست است و مؤلفان صحاح از اهل سنت همچون بخاری و مسلم و احمد بن حنبل که معاصران آن حضرت یا پیش از آن بوده اند، روایات مربوط

به مهـدی موعود(ع) را نقل کرده انـد - بـدین لحاظ امام عسـکری می کوشـید مردم را قانع سازد که زمان غیبت فرا رسـیده و تنفیذ آن در شخص فرزندش امام مهدی(ع) صورت گرفته است. این امر درباره افکار افراد عادی دشوار می نمود و امام(ع) به هر ترتیب، فکر غیبت را در اذهان و افکار رسوخ می داد و به مردم می فهمانـد که این حقیقت را بایـد بپذیرنـد و دیگران را به این اندیشه آگاه سازند. دوستان و طرفداران امام(ع) با ارسال نامه با ایشان تماس می گرفتند و درباره مهدی موعود از حضرت پرسش می نمودند و جواب لازم و کافی را دریافت می کردند. هراس و وحشت عباسیان از مهدی موعود که پیامبر اکرم(ص) نویـد ظهورش را بارها داده و او را بزرگترین مصلح در تاریخ جامعه بشـری - که طومار ظلم و سـتم را در هم خواهد پیچید و عدالت اجتماعی را برقرار خواهد ساخت - معرفی کرده بود، روز به روز بالا می گرفت. آنان می خواسـتند با از میان برداشـتن نسل پیامبر(ص)، مانع ظهور امام منتظر گردنـد و امام عسـکری(ع) در نامه ای به همین مطلب اشاره کرده است: «پنداشـته اند با کشـتن من، نسـلم را قطع خواهنـد کرد، حال آن که خداونـد خواسـته آنان را تکذیب کرده است و سـپاس خدای را که مرا از جهان نبرد تا آن که جانشین و امام بعد از من را نشانم داد. او در خلقت و اخلاق، شبیه ترین کس به پیامبر اکرم است. خداوند او را در دوران غیبت حفظ می کند، سپس او را ظاهر می سازد تا زمین

را پس از آن که پر از ظلم و ستم شده باشد، سرشار از عدالت و برابری کند.»

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹